

ระดับโคเลสเตอรอลในเลือดเป็นตัวชี้วัดระดับการสัมผัสสารเคมีกำจัดศัตรูพืช มีปัจจัยหลายประการที่เกี่ยวข้องกับระดับโคเลสเตอรอลในเลือดของคน การวิจัยเชิงพรรณนามีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยที่เกี่ยวข้อง ความเชื่อด้านสุขภาพ พฤติกรรมการใช้สารเคมีกำจัดศัตรูพืช อาการเจ็บป่วยทางกาย และระดับโคเลสเตอรอลในเลือดของเกษตรกรปลูกยาสูบ กลุ่มตัวอย่างเป็นเกษตรกรปลูกยาสูบจังหวัดเพชรบูรณ์จำนวน 345 คน ซึ่งได้มาจากการสุ่มตัวอย่าง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย แบบสอบถามความเชื่อด้านสุขภาพ แบบสอบถามพฤติกรรมการใช้สารเคมี แบบสอบถามอาการเจ็บป่วยทางกาย และแบบบันทึกระดับโคเลสเตอรอลในเลือด ซึ่งผ่านการตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาจากผู้ทรงคุณวุฒิ 5 คน แบบสอบถามความเชื่อด้านสุขภาพ และแบบสอบถามพฤติกรรมการใช้สารเคมีกำจัดศัตรูพืช มีค่าความเที่ยง เท่ากับ 0.89 และ 0.86 ตามลำดับ เก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างระหว่างเดือนมกราคม ถึงกุมภาพันธ์ 2553 วิเคราะห์ข้อมูลโดยหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ทดสอบความสัมพันธ์ด้วยค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เพียร์สันและไคสแควร์ ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับระดับโคเลสเตอรอลในเลือดของเกษตรกรกลุ่มมีระดับโคเลสเตอรอลผิดปกติได้แก่ ชนิดของสารเคมี ($\chi^2=28.05$, 0.01) ความเชื่อด้านสุขภาพ ($r = 0.212$, 0.001) และพฤติกรรมการใช้สารเคมี ($r = 0.206$, 0.001) อาการเจ็บป่วยทางกาย 15 อาการได้แก่ วิงเวียน ($\chi^2=18.91$, 0.001) ปวดศีรษะ ($\chi^2=9.41$, 0.01) อ่อนแรง ($\chi^2 =14.07$, 0.001) เหงื่อออกมาก ($\chi^2=13.89$, 0.001) แน่นหน้าอก ($\chi^2=15.12$, 0.001) เหนื่อยง่าย ($\chi^2=25.12$, 0.001) เหนื่อยล้า ($\chi^2=12.37$, 0.05) ปวดกล้ามเนื้อและกระดูก ($\chi^2=14.91$, 0.001) ตาพร่ามัว ($\chi^2=4.23$, 0.05) งุนงงสับสน ($\chi^2=2.89$, 0.05) ชา ($\chi^2=7.19$, 0.05) เจ็บหน้าอก ($\chi^2 =7.71$, 0.05) ท้องเดิน ($\chi^2=6.79$, 0.05) คลื่นไส้ อาเจียน ($\chi^2=5.91$, 0.05) และคันผิวหนัง ($\chi^2=6.91$, 0.05) ดังนั้นบุคลากรทางสุขภาพควรส่งเสริมความเชื่อด้านสุขภาพที่เหมาะสม และพฤติกรรมการใช้สารเคมีอย่างปลอดภัยของเกษตรกรปลูกยาสูบเพื่อลดปัญหาการเกิดพิษจากสารกำจัดศัตรูพืช

Level of blood cholinesterase was an index of pesticide exposure and they were various factors associated with blood cholinesterase level in human. This descriptive research aimed to study the relationships between related factors, health belief perception, using pesticide behaviors, illness symptoms and level of cholinesterase among tobacco agriculturist. The sample of this study were 345 tobacco agriculturist in Phetchabun province were selected by simple random sampling. The research instruments were health belief perception questionnaire, using pesticide behaviors questionnaire, illness symptoms questionnaire, and level of cholinesterase record form which were proved by 5 experts. The reliability of health belief perception questionnaire and using pesticide behaviors questionnaire were 0.89 and 0.86, respectively. Collecting data by four research instruments during January to February 2010. Data were analyzed using percentage, mean, standard deviation, Pearson's product moment correlation and chi-square test. The results found that factors significantly related to abnormal blood cholinesterase level among tobacco agriculturist were type of pesticide ($\chi^2 = 28.05, 0.01$), health belief perception ($r = 0.212, 0.001$), and using pesticide behaviors ($r = 0.206, 0.001$). Moreover, fifteen illness symptoms; dizziness ($\chi^2 = 18.91, 0.001$) headache ($\chi^2 = 9.41, 0.01$) weakness ($\chi^2 = 14.07, 0.001$) severe sweating ($\chi^2 = 13.89, 0.001$) dense chest ($\chi^2 = 15.12, 0.001$) tired ($\chi^2 = 25.12, 0.001$) weary ($\chi^2 = 12.37, 0.05$) muscle and bone pain ($\chi^2 = 14.91, 0.001$) blurred vision ($\chi^2 = 4.23, 0.05$) confused ($\chi^2 = 2.89, 0.05$) numb ($\chi^2 = 7.19, 0.05$) chest pain ($\chi^2 = 7.71, 0.05$) diarrhea ($\chi^2 = 6.79, 0.05$) vomiting ($\chi^2 = 5.91, 0.05$) and itch skin ($\chi^2 = 6.91, 0.05$). This results suggested that health team should promote appropriate health belief perception and safety using pesticide behaviour among tobacco agriculturist for prevention of chemical pesticide toxicity.